

GAZETA LITERARĂ

Anul IV, nr. 11 (157) - joi 14 martie 1957

ORGAN SĂPTĂMINAL AL UNIUNII SCRITORILOR DIN R.P.R.

6 pagini 50 bani

In jurul discuției despre spiritul modern

Incepută acum câteva luni, în urma unui articol despre „nucleistica noastră nouă”, publicat de Lucian Raicu în „Viața românească”, discuția despre „spiritul modern” a stârnit un interes deosebit. Numeroși critici literari și vîrșnici, dar și prozatori și poeți au înțeles că și astăzi există un spirit modern, dar nu un spirit modern. Dezbaterea s-a desfășurat nu numai în paginile „Gazetei literare” care a publicat timp de mai multe săptămîni cîte un articol mai în fiecare număr, ci și în paginile celor mai multe dintre periodicele noastre literare, precum și în unele ziare. Părerile formulate au fost diverse, de multe ori contradictorii, unele confuze și vagi. S-au susținut și puncte de vedere eronate, dar, mai ales, nu s-a acordat atenția necesară unei probleme esențiale și anume aceea a raportului dintre metoda realizmului socialist și cea ce s-a denumit „spirit modern”. Cu puține excepții nu a existat preocuparea de a se folosi dezbaterii despre modernitate pentru lămurirea și afirmarea principiilor metodei realizmului socialist. Un răspuns clar nu a dat în această privință nici „Steaua”, deși articolul lui G. Munteanu, publicat în nr. 1/1957 al revistei — discutat din mai multe puncte de vedere — a dat, în esență, răspunsul la această problemă. Cititorii nu pot ajunge de aceea uneori la impresia că „spiritul modern” e o formulă menită a înlocui noțiunea de realism socialist, cu altă mai mult cu cît în unele intervenții (de pildă în aceea, în genere pozitivă, a lui Andrei Băleanu) termenului de realism socialist i s-a substituit acela de „literatură socialistă”. Chiar dacă asemenea substituiții nu au fost întotdeauna intenționate, o precizare se impune în mod imperios din capul locului. Literatura epocii socialiste este o literatură creată de pe platforma ideologiei marxist-leniniste, oglindind realitatea din unghiul de vedere al celei mai consecvente clase revoluționare, proletariatului. Ideologia marxist-leninistă mijloace cunoașterea înlimilor de dezvoltare a societății și oferă astfel creatorilor posibilitatea de a milita pentru viitorul cel mai luminos. Scriitorii care și-au însușit înțim cea mai înaltă concepție despre lume și viață îndeplinesc cea dintîi condiție pentru a fi moderni. Formalismul, literatura decadentă care propovăduiește disprețul față de om și viață, care slujește indirect sau deschis dominația imperialismului, propagă resemnarea, misticismul și ura de rasă, nu pot fi încadrate în sfera artei avansate, ori cît de „noi” ar fi mijloacele pe care le-ar folosi. În opoziție cu literatura descumpenilor, și situîndu-se pe o platformă ideologică superioară față de realismul critic, realismul socialist, fiind nu numai o problemă de

creație ci și una de atitudine estetică, își propune conștient alinarea unor feluri nobile, implică spiritul de partid, situarea fermă, declarată pe pozițiile de luptă ale clasei muncitoare. Discuția despre „spiritul modern” a putut fi utilă în măsura în care „modernitatea” a fost înțeleasă ca o noțiune ce definește utilizarea unor procedee cu precădere noi în zugrăvirea vieții, dar puse în serviciul metodei realist-socialiste a artei. Delimitîndu-se și clar acest raport de subordonare în care se află noțiunea luată în discuție față de realismul socialist, se înalță prima categorie de erori și confuzii. Din acest punct se poate reține că un merit al dezbaterii afirmarea necesității ca literatura noastră să fie cu adevărat contemporană. Dezideratul ca scriitorii noștri să se preocupe de perfecționarea mijloacelor de expresie, de atierea unor noi procedee, a fost afirmat și de unii din cei care au intervenit în discuție.

Gazeta literară
(Continuare în pag. 4)

Cîntece

La cuptorul de topit Fata din Carpați
Mă cheamă M'orița,
Sînt fata din Carpați,
In zi de bucurie
Cu mine s-ă cîntați.

Mă cheamă M'orița,
Sînt fata de pe plai,
Nu port decît lumină
In inimă și-n grai.

Mă cheamă M'orița,
Sînt fata de pe văi,
Iubiți-ă ca o soră
De fele și flăcăi.

Mă cheamă M'orița,
Sînt fata de oier,
Mi-i drumul plin de stele
Și cîmpul plin de cer.

Mă cheamă M'orița,
Sînt fata din Carpați,
In zi de bucurie
Cu mine s-ă cîntați.

Dumitru Corbea

Problemele Teatrului Național

Pe marginea repertoriului

Listele vechilor repertorii ale Teatrului Național, din primele decenii ale veacului, surprindeau la prima vedere prin compoziția lor eclectică. În acești stagiuni erau adeseori puse alături succese grave ale „Electrei” lui Sofocle, cu scilpirea fadă a unei comedii de A. de Herz, satira vindictivă din „Revizorul” cu dramaturgiele plîngărețe ale unui Al. Florescu, Glasul propriu al Naționalului răsună însă cristalin în anumite serii. „Sifonul” său s-a impus în repertoriul clasic românesc, în marele repertoriu romantic, și adeseori, în ciuda dintre cele mai de seamă tragedii ale antichității. Pe drept cuvînt marii actori ai generațiilor trecute au rămas legați de tristețe înțeleaptă a lui Horațiu (Fintina Blanduziei), de clocețul tragic al sfîrșitului marelui Ștefan (Apus de soare), de vorba aspră și răspăcată a Ancăi din Năpasta sau de elocvența potînică a Ilustrului domn Nae Cațavencu. N-au putut fi uitați Nottara în Oedip, Liciu în Ștefăniță Vodă, Aristide Demetriu în Zefir, Mărioara Ventura în Hero și Leandru. Cum era și firesc, Teatrele Naționale și-au legat indisolubil destinul de drumul dramaturgiei românești, îndeplinind totodată înalta misiune de a conserva marile opere clasice ale lumii, cu o feroare întru totul remarcabilă. Condiții specifice dezvoltării școlii teatrale românești au acordat suprema măiestrie teatrului clasic în versuri, rostitii marilor tîrare și nu numai a dramelor schilleriene dar și a tragediilor marelui Shakespeare, lată de ce pentru un nou „Hamlet” pe scenele noastre este, desigur, totul de

făcut, în vreme ce reprezentînd „Don Carlos”, cel mai recent spectacol nu s-a putut sustrage vechii tradiții. Deși a fost adeseori jucat la Național, Ibsen rămîne pentru noi într-un anumit sens aproape inedit. „Scrisorile pierdute” și „Apus de soare”, „Coana Chiriță” și „Vlăicu Vodă” renasc însă mereu în viziuni scenice care pun, mai mult sau mai puțin, în valoare vechile contururi tradiționale. Măiestria noilor regizori se întrece în aceste spectacole să lumineze mai puternic sensurile pieselor clasice românești, împlinind legatul unor generații trecute și amplificîndu-l. Calboreanu este însoțit în scenă de umbra lui Nottara, iar Costache Antoniu clocește nu o dată în finalul „Scrisorii” cu fantoma lui Iancu Brezeanu. Vechile generații au lăsat o moștenire demnă de respect. Există o tradiție prețioasă în interpretarea dramelor romantice, un complex de trăsături nobiliare care pot deschide drumul către pronunțarea marilor înțeleșuri ale tragediilor clasice. Există — mai ales — (și aceasta este zestreă cea mai de preț) un anumit stil național, crescut din resursele literaturii dramatice românești și îmbogățit de la canoanele lui Aleksandrii accentele pămîșe ale domnitorului Naștasia, cu zeci de coarde și tonuri, înrudite și toluși atît de diverse. După eliberare, această tradiție a fost dusă mai departe, adăugîndu-se acorduri noi, tulburătoare.

V. Mindra
(Continuare în pag. 4)

AUREL ILOI

„Jăranii nădădese în coșul ardeazului” (Din ciclul „1907”)

Realismul socialist și unele întrebări ale vremii noastre

Cu siguranță că nu există o problemă contemporană a artei care să preocupe atît de mult lumea noastră literară, ca realismul socialist. E vorba, în fond, de soarta literaturii și artei, de calea și viitorul lor. de răspunderea scriitorului față de sine și față de popor, de conștiința creatorului de artă în fața unei întrebări care nu poate fi ocolită într-o epocă de transformări radicale pe toate planurile. Încotro?

De ce totuși, pînă acum nu a luat naștere în presa noastră o vie și amplă dezbateri în jurul problemelor realismului socialist? În orice caz, nu pentru că nu s-ar simți nevoia consultării reciproce, a schimbului tovarășesc de opinii. Există însă o cede-

lă de a înțelege, teama de a nu greși. Așteptăm ca cineva să descopere adevărul absolut și să ni-l împărtășească. Sîmbă speranță! Clarificările pe care le dorim nu pot fi decît rezultatele căutărilor colective pe o platformă comună și conștientizării diverselor puncte de vedere dintre care unele se vor dovedi, inevitabil, nesatisfăcătoare. Nu poate avea loc o discuție dacă nu se pornește de la anumite lucruri discutabile. De aceea, cu riscul de a face greșeli și de a primi o replică aspră, vreau să supun examinării urtele păreri.

Partidul a pornit cu cea mai mare încredere la lupta împotriva dogmatismului și a arătat că se poate de clar că metoda realismului socialist nu poate fi

Răspuns revistei „Die Furche”

Revista catalocă vieneză „Die Furche” a publicat la începutul acestui an un articol privitor la situația literaturii românești. Deoarece articolul conținea diverse calomnii și aprecieri răuvoitoare, scriitorul român Vladimir Colin, care vizita în acest timp Viena, a trimis revistei respective o scrisoare de protest, și care, text îl publicăm mai jos.

STIMAȚA REDACȚIE,

Sînt un scriitor din Republica Populară Română, aflat în timpul unei călătorii în Viena. Faptul că sînt român și scriitor vă da explica deșigur interesul cu care am citit articolul „Vor rămîne pietrele?” publicat în numărul din 12 ianuarie al revistei „Die Furche”. Cunoșcînd fiindă inteligențată a revistei deș, m-am așteptat să găsesc în articolul amintit o informație succintă și eventual critică asupra dezvoltării literaturii din țara mea, informație înțotdeauna plină de interes, atît pentru cititorul neavizat cît și pentru omul de specialitate. Mare mi-a fost însă dezamăgirea! Percușind articolul, am înțeles — va! — că neapînd de bun-seamă verificarea aserțiunilor, „îndrăgului scriitor care a trăit pînă de multe la București”, buna credință a redacției a fost în mod deliberat și grosolan înșelată.

Toți scriitorii de seamă ai României și-au continuat activitatea în Republica Populară Română. Au pîrșit țara doar — înscîșișii noștri, printre care, nu împlîndu-și în număr un girgur mare scriitor. În cele ce urmează, faptele — faptele, încăpîșinate” — vă vor vorbi de la sine.

Mihail Sadoveanu, maestrul nînă-trecut al prozei românești și vicepreședintele Prezidiului Marii Adunări Naționale, a publicat după război 5 romane, printre care „Nicoară Potcoavă”, capodoperă încununînd creația sa ce numără peste 100 volume. El nu a fost „silit” să-și rescrie vechiul roman „Soimii” (după cum afirmă articolul) cîci „Soimii” figurează ca atare în primul volum de „Opere” al maestrului, a căror editare a început recent. Dacă romanul n-ar fi fost „creiat de regim”, n-ar fi fost retipărit. În realitate — și oricare școlar din R.P.R. știe aceasta — Sadoveanu a scris și a vorbit ades despre regretul de a fi tratat tema romanului „Soimii” (intitlat „Frajii Potcoavă”, într-o primă versiune) la începutul activității sale li-

OV. S. CROHMĂLNICEANU:

„Cronici literare”

Pe coperta volumului de „Cronici literare” al lui Ov. S. Crohmălniceanu este figurată o bufină care se leagă deșupra titlului. Oare păsarea zburătoare, cu privirea fixă și rea, s-a înfipt în frontispiciul cărții ca să-l necăjească de acolo pe autor și să-i bucure pe denigratorii Indeletricii sale? Pe acei literari deșei să vadă în critică o persoană intratabilă și în bufină totemul „tribului său cîmbalic”?

Dar, înă din primele pagini, Ov. S. Crohmălniceanu își apîrăștagă de asemenea acuză: „El nu a nînășit un zoi crețez și zburătoare de pe coperta n-a venit acolo ca să simbolizeze malignitatea criticului, bucuroș, cum nu sînt mulți conțrași, să laude în jurul vîrstei de douăzeci de ani. Szabo Gyula pare la un mo-

Modernismul în lumina rațiunii

Cîncec cu delectare „Principiile de estetică” de G. Călinescu, București 1939. Clarițate, precizie și ordine a gândirii, profesie melodică a raționamentului, acuitate critică, și totul luminat de atitudinea raționalistă în fața fenomenului: mici sceptice, nici fanatologic, autorul concetează cu spiritul deopotrivă deschis față de ce sînt străine și pe care gustul său le dezaprobă, ca de pildă anume manifestările ale „modernismului” traionalist. Este impresionant de văzut în ce grad ideile sale de atunci sînt valabile și astăzi: concepția operei de artă ca un întreg organic cu părșile indisolubil legate între ele (pag. 22); constatarea intenției probabile a anumitor modernisți de a pătrunde prin efracțiune și fără în istoria literaturii; dar și importanța teoretică a încercării de a nega valorile estetice fundamentale, pe care o fac modernisții (pag. 23), atitudine care merge pînă la o convenție nouă, convenția negației (pag. 25). Analiza strălucită a ceremoniatului (pag. 28), și alături, a conștientului voluntar sau nu al pozițiilor excesiv moderniste. Și, nu înțim, un citat din manifestul futurist: „Antimuzeu. Anticultură. Antiacademte...”

Modernolatie. Religia nouășii. Originalitate... Intuție și inconștiență creatoare...” etc. Subînțierile lui a-părșin: ele atrag atenția cititorului altor modeste cercetări ale mele, a-supra caracterului antiraționalist, antitraționalist, de care se leagă cultul originalității cu orice preț. „Intuția” este aliegală de luptă al unei întregi școli iraționaliste, Bergson fiind cel mai notoriu reprezentant al ei. Cîț despre funcțiunea creatoare, ea este neîndoișo subconștientă, dar inconștientă de conștiință, determinată de conștințurile conștinței, iar elaboratele sale sint controlate de conștiință, seledate și modificate conștient. Modernisții (și în asta ei continuă linia unor romantici reacionari dîntre 1780 și 1850, un Hamann, un Götter, un Schelling, un Novalis și alșii, francezi, cărora Lautréamont le spunea les grandes têtes molles) ignorază tot ce nu e „inconștiență creatoare”, tînzînd spre idolatria funcțiilor creatoare; curios că această atitudine a produs mult mai puține capodopere decît cealaltă. Universul raționalistului cuprinde și zonele de care insul nu e conștient; dar le studiază, le controlează și le îndrămîș, fiindcă ele sînt în permanent contact și interdependență cu conștiința.

Rășind din departe, carnea lui G. Călinescu, descoperim această constatare, care, apîndu-se și ro-manului naturalist sau celui „modernist” de tip Joyce sau Dos Passos, revelează o trăsătură comună: „futurului nu prînd decît momente izolate, ca nișle imagini de film, tăiate” (pag. 32). Și apoi, generalizat, arată funcția principală a artei (realiste, spumem noi): „nu... autenticitatea disperată și descoperirea... unei structuri care nu apărea spectatoriului obișnuit”. Cum am zice noi: dezvoltarea esenței realității. Rîndurile ce urmează, la aceeaș pagină 32, combat naturalismul sub numele nepotrivit de „mistică” precă realităș, „de prea multă sinceritate”, „prea multă viață”; sensul e al aceluși „tranche de vie”, dragă naturaiștilor de pe vremuri. Un capitol III, care are unei tendinș de a atribui unei minorități, unei elite, harul înțelegerii artistice (ignorînd milenara aderență a poporului la arta produsă de fiili săi),

notează acest adevăr peste care nu va trece nici un modernist, fiindcă e o constatare de fapt: „subconștientul nostru structurează de la sine”. „Absurditate pură, chiar pusă la cale conștient și mai ales atunci, nu duce decît la mici efecte comice” (pag. 44). La prima frază comentez: mașinaria mentală o omul și adaptată realității, procedeele ei, și mai ales imaginile ei, au tendinș să corespondă realității. Irraționalismul e o cauză pierdută. „Dicteul automatic” și „stările delirante” alte de moda în Franța acum cîteva zeci de ani, și care își păstrează un fel de prestigiu făcut din inerție și încultură a creatorilor, sînt supuse în capitolul IV unei critici ascușite și nimicitoare, care le revelează solismul intern. Intreg capitolul e cea mai serioșă și solidă cercetare a fenomenului suprarealist din cîte cunosc; concluziile sale sînt cît „arbitrarul sistematic obosește spiritul și ca poezia cere un sens”, și cî „nici un poet mare n-a țesit din această școală în fînd nici o poezie valabilă”, „Purificarea intențională de confinat a poeziei este fără urmări estetice, deoarece în mod normal conștienș sau inconștienș nu seamănă, conștienș”. Sterilizarea duce în chip fatal la absurditate”. (pag. 57 și 60).

Urmează o cercetare a poeziei ermetice, unde, deși nu pot urma pe autor la fiecare pas, găsesc idet despre raportul dintre univers și conștiință, ca aceasta: „Altă legătură decît aceea de la oglindă la obiectul oglîndit, admînșit oricîta activitate din partea ogînzii, nu este”, unde se vede cîț de aproape este poziția raționalistă, plină de sănătate și vitalitate spirituală, a lui G. Călinescu în 1939, de fundamental estetică marxist-leniniste, teoria ogînzirii.

Capitolul șase revelează teoretic căi pe care lirica noastră contemporană merge și pe care se po: realizarea capodopere, îmbinînd un sens rațional și o utilitate socială și politică cu cele mai înalte valori lirice, (pag. 80-81, analiza poeziei „Noi”

Petru Dumitriu
(Continuare în pag. 4)

Fapt divers — 1907 —

Aud prin beznă copiii suflînd.
Vor să trăiască pînă mîine.
Să mai ceară pine, pine.
Care din ei o fi mai flîmînd?...
Sufăr cu fiecare din ei,
Am să mor cu fiecare din ei,
Cîț pătru copii și mei.

Andrei Băleanu
(Continuare în pag. 4)

Prin capelele lor mici, Anemia-nînde ape moarte, Și prin stomacurile lor deșarte Zadarnic caută furnici.

Sub pleoape bat doi ochișori căpii, Ca vieșile pe care le închizi, Ca fluturii care acuma-s vii, Și care ieri au fost omizi.

Și-n piept palpiș inima lor mică, De azi pe mîni, Ca gura unor pui de rîndunică, Pe care-i ței în mîni.

Deodată o răsufare s-ncețat, Ca un ceasornic care s-a strîcat, Și țimpul nu a mai putut să meargă. Și linștea se-nîșe ca o țargă.

Demostene Botez

În cuprînsul gazetei:

- Cronica literară (Aurel Rău: „Focurile sacre”) — de Mihail Potrovanu.
- Fișe de roman — de Francisc Munteanu.
- Omul de azi, omul de mîine — de Eugen Barbu.
- Ceasul răspunderii — de N. Moraru.
- Alexandru Sihleanu — de Șerban Cioculescu.
- Breviar, Rășind revistei, Carnet sovietic, Poșta redacției, Note și comentarii, Agendă internațională.

Valeriu Ripseau
(Continuare în pag. 2)

Răspuns revistei „DIE FURCHE“

(Urmare din pag. 1)

la îndoielă sinceritatea maestrului, fidel prietenii sale pentru popoarele Uniunii Sovietice, care ne-au adus libertatea. Îndată după eliberare, Sădăranu a proclamat cel dintâi că „lumina născută de la răzări“ și convinge această răzbată din tot ce gândie și scrie.

Despre Cezar Petrescu se afirmă că „a fost nevoit să transcrie în așa fel noua ediție a romanului scris cu 20 de ani în urmă, „Intunecare“, că din cartea veche n-a mai rămas mult“. Am înțeles că în afară de câteva resturi ale unor mărmure inadverente istorice și sociale, romanul apare în ediția actuală așa cum a fost conceput și scris cu 3 decenii în urmă (firi, nu două!).

Cezar Petrescu nu s-a retras din viața literară nici un moment, așa că n-a fost loc pentru nici un fel de „presiune“, ca să-l faci să revie. Mărturie stă opera, un scenariu de film, trei volume de proză ca și minunata traducere a epopeii lui Solohov „Pe Donul liniștit“, recreare în limba română a admirabilului original rus. Marele scriitor lucează acum la un amplu roman, „Camaria“, frecvă a fosti camarile regale.

Despre Liviu Rebreanu, autorul marilor romane sociale „Ion“ și „Răscoala“, aflăm că acesta mai fost reabilitat, dar la traducerea sa „ste silese“ să le dovedească caracterul revoluționar. Spre ghinionul celui ce ne informează, romanetele amintite au fost traduse și în limba germană, iar cititorii și-au putut da seama că cel care a militat în „Ion“ pentru acordarea de pământ fărânelor și a desoris în „Răscoala“ marea ridicare a fărânelor români din 1907 (soldată cu 11.000 fărâni ucși) nu are nevoie de „interpretari“. Opera grădise de la sine, ca și realitatea din care s-a inspirat. Pentru a aduce totuși și în acest caz o contribuție senzațională, îndrăgii** (așa semează autorul articolului) nu ne înconștințiază că Rebreanu a murit din pricina bolii de inimă de care suferea, după cum orice poate afla, ci că... „s-a si-

Începători (care au publicat după 1945 unele vâgii lucrări prin reviste și n-au mai realizat nimic de atunci) devine sub condeiu grăbit al autorului anonim actul de excludere al unor scriitori „celebri, ba chiar îndrăgști în manualele școlare, care n-au publicat sub noul regim“. Firește, un singur nume na îndoelește afirmatia: aici numele acesta nu poate fi găsit!

În ceea ce privește muzica, aflăm doar că Sabin Drăgoi și Paul Constantinescu „n-au mai compus nimic“, că George Dumitrescu „nu e important“ și că stilul folcloric e părăsit pentru un stil „de imbold“ (desigur, boșoroi). Orice deschide însă un apartat de rodii să putea asculta „la postaj București“ valoarea compoziii ale lui Sabin Drăgoi (desigur, oricât de mare), directorul Institutului de Folclor și Paul Constantinescu, maestrul emerit al artei din R.P.R. și laureat al Premiului de Stat. Nu urează să impun nimănu o apreciere asupra talentului compozitor Gheorghe Dumitrescu, dar a trece sub lucrare numele și remarcabilele opere ale lui M. Jora, M. Andricu, Zeno Vancea, Ludovic Feldman, Al. Mendelssohn și ale întregii pleiade de compozitori ce scriu de baza melcior folclorice, e o omisiune nu mult deșă semnificativă. Amintim de mai multe ansambluri de cîntec și dansuri populare românești obțin chiar actualmente un bine meritat succes internațional, dovadă dragostea poporului și regimului popular pentru arta sa națională. În sfîrșit, nomenențarea marilor succese internaționale ale artiștilor românești — să pomenesc aici doar de George Georgescu și Constantin Silvestri — sau ale artiștilor interpreți, care au ocupat primele locuri la concursurile internaționale de cântec, nu sînt la o biciclitare de articolul. Cîi despre succesele reputeate la Paris de teatrul românesc, desigur, nu e cazul să mai așteptăm informații.

În mod surprinzător, planșica se bucură de mai multă bunăvoință din partea domnului „trei stele“ care ne explica însă îndată că faptul se datorază unor „proteste vehemente (??) contra imixtiunii statului“ imixtiunea care se traduce, după cele știu, prin faptul că acesta a oferit artiștilor călătorie, case de creație, premii, pensii, etc.

Urmăzșă lista a șase artiști (Baba, Baraschi, Irimescu, Meadra, Anghel și Mirea) care ar fi obținut succes la biennale de la Veneția... unde, după cum se știe, au expus de fapt Baba, Ciucureanu, Macovei, Perahim, Meadra și Irimescu fiind politicos, nu mai înneb care dintre ei „n-au avut posibilitatea să expună în ultimii 10 ani“ (și totși laureați al Premiului de Stat) și nu mai lungem inutil scrisoarea.

Pentru mine e limpede, un impozitor a abuzat de buna-credință a revistei „Die Furche“ pentru a coloniza o artă apaură necunoscută în Austria. Buna-credință a redacției e ilustrată prin însăși publicarea scrisorii de față.

Nu are decât artiștii din țara mea au nevoie de laude cu orice preț; e preferios o apreciere critică, realitate competent și cu seriozitate. Dar articole de felul celui în cauză, nu stăruie decât unor cercuri pe care „Die Furche“ nu le iubeste, după cum nu le iubim nici noi!). Anonimul semnalat al articolului pare a-și aminti încă de povețele patrice sale, ale acelei fărîne pe care a sculorato de pe lăli. Să nu-l scodem din amintire, la care s-a condamnă și să amintim numai de locul un proverb pe care desigur n-a avut încă vreme să-l uite: „Cîinii lași, caravana trece“

Vladimir Colin

* „Die Furche“ se pronunță impropriu militarizării Germaniei occidentale și are în genere o pozitie erandicistă

CURIER LITERAR

AU APARUT:

- În Editura de stat pentru literatură și artă: „Cîntec în proză“, vol. II, de Geo Bogza; „Vârsta de aur“ de Ștefan Feleac, în românește de Demostenes Boț; „Răscoala“, roman de Liviu Rebreanu; „Machbet“ de Shakespeare, în românește de Ion Vința; „Dacă îți ameninț lucruri“ de Jacques Remy, în românește de Jacques Costin; „Pictorul și cântecul“, schițe de O'Henri, în românește de H. Panaiteanu.

În Editura Liniștitului: „Sufletul soarelui de piumb“, povestiri pentru copii de George Mihail Zamfirescu.

VOM CITI ÎN CURIND:

- „Cîntec de leagăn al Donca“, ed. II, de Marcel Brestasu; „Calea Victoriei“, roman de Cezar Petrescu; „Zori roșii“, ediția a treia, de V. M. Galan; „Versuri“ de Camil Petrescu; „Din mări și din câmpii“, poezieri de I. Agribăneanu; „Lăutaru neagră“ de A. Dumaș; „Cuare“ de Edmondo de Amicis.

SUB ÎTPAR:

- „Teatrul“ de Barbu Delavrancea; „Nuvele și schițe“ de I. I. Miromircescu; „Alec Russo“, monografie de Al. Dima; „Versuri“ de Otilia Cazimir; „Lirică“ de Veronica Pomurba; „Cronica“ de Savin Bratu; „Orașul minunat“, roman pentru tineret de Ioana Postelnicu.

STEFAN IUREȘ: „Fructe în mai“

Ștefan Iureș este un poet al noii generații, exaltă adolescența, urmărește reacțiile și stăgănicile, vijuri și sentimentele (țnăruți virtuoză, cu care el însuși se și identifică. Volumul de față poartă în conștință o cronică lirică a adolescenței și tineretului. Rînd pe rînd, eroii lirice — adolescent, desprîndu-se de Jules Verne, apoi îl revădem dezlănțuit sub învolburile energiilor de primăvară a viului sfîrșitului de veac, purtător de vînt al generației celor născuți în '00. În sfîrșit duos și stăgănic viitorului său serios și grav candidat de partid. Poetul parcurge vîrște diferite, surprinde sentimente și creații, sondează adîncimele sufletiste ale „nouului capitan de circumscripție“. Și, aneori, de multa sensibilitate, reușește adevărate instanțanțe lirice ca în ciclurile: „Din carnelul lui adolescent“ și „Sopăta verbinței“. Se pare că Ștefan Iureș vibrează mai profund la sentimentul iubirii, răspunde mai prompt la emoția directă, nereluctată, deși într-una din poezii se declară adept al „iubirii înțelepte“. Iubirea sa e senină, fără ostentație. Deși Iureș nu e un poet al naturii, totuși în poezia „E loc destul“ obține un pelsaj de vacanță estivală colorat și viu, însușind lui human senzația de imăline fizică și de înălțăminte morală, de purificare a dragostei. Fiind piesa de rezistență a volumului, ne vom mai opri încă o dată la ciclul „Sopăta fierbinței“ și a-nume la poezia „Pentru cel ce o să vină“: „La naștere, pămîntul își va face / Bogate daruri; înflorind cu totul / Un val văl mărea, să-l înve-te-notul / Și lîngă Capul mic, dar mai încoace, / Pe cer răsare și-n... cîrăt, cîi colul!“ Dar după această strolă plină de gingășie urmează o bruscă și regretabilă cădere în nihilism, facilitată și retorism: „Creștînd la porți de basm el va sfîrși / Viața, ca un basm în prelungire, / Cîci multe vise-or fi înșipăruite, / „O, cum ar fi altfel cînd, tu și zăi / Sădăm atîți puilei de ferice!“

Cel dintîi dintre ciclurile citate, al căreia nume din sonete, dezvăluie o reală capacitate de înțelegere a sufletului de adolescent. Pe același erou, la altă vîrșă, cu alte preocupări, îl regăsim în poemul „Candida de partid“. Tînrul e de data așa se-

rios și grav, pătruns de importanța noii sale meniri și-și face un sever examen de conștință.

Desigur că elementul cel mai valoros al acestui poem îl constituie frîmțările eroului în fața primului mare eveniment al vieții sale — frîmțările unui om cu o înaltă înțință morală, cu o nețărmurită dragoste față de partid.

Faptul că întregul ciclu e alcătuit numai din sonete, dovedește că poetul e preocupat de îmbunătățirea mijloacelor sale de expresie. În această direcție, efortul său trebuie să fie statornic. Majoritatea nereușitelor din volumul la care ne referim se datoresc în bună parte tocmai faptului că Iureș nu stăpînește încă aceste mijloace, înțese, de bună seamă, în silon larg al cuvîntului, începînd cu limba și gramatica care de laote zilele, conținînd cu figura de stîl, sfîrșînd cu construirea imagini.

Sînt cuvînte rău alese sau întors-turi negramaticale, sînt oniește sau comparății nepotrivite, sînt imagini prost construite, negîndite poetic care viciază unele poezii — dau impresia de facilitate, de retorism.

Poemul „Memoria celor născuți în '30“ relevă tocmai o insuficiență gîndire în construirea imaginilor, forma nu e destul de maleabilă și implici, nu reușește comunicării ideilor. Ritmul este o rîbufnă hur-ca pe un poveriș abrupt. Intenția de a realiza astfel o anume atmosferă de încordare și duritate, reușește arareori.

O viziune mai largă asupra pen-trisii sale poetice, mai multa griji pentru forma de exprimare a ideilor ar îngădui desigur poetului afirmarea fără potență a sensibilității reale și entuziasmului revoluționar atlate în volumul de față.

Paul Diaconescu

ION HOBANĂ: „Ultimul vâl“

Cu o coperă sugestivă, cu o serie de titluri captivante (o înser-tătoare aparăște a lui Neptun, „Vasul fantomă își dezvăluie tainele“, „O cîlrată“, „Dovezile crimelor“), cartea lui Ion Hobană, „Ultimul vâl“, suscită atenția cititorului de la început. Tînrul e de data așa se-

Fabulația volumului, ca în cazul oricărei cărți de aventuri fantastice, se deschide cu întîmplări strani ce se precipită vertiginos. Un grup de operatori cinematografici su soșit pe fărâmlul Mării Negre pentru realizarea unui documentar artistic ce are ca subiect filmată faunei și a florei din adiacim. Unul din tinerii operatori, înzestrat cu un costum neobișnuit, care-l permite să înoate și să se scufunde la mari adîncimi, trece prin situații din cele mai ciudate. Cu bărbăție și îndrăzneală el înfruntă tainele și primejdiele adiacinului, nu pregetă eforturi, conștința datoriei este trează. La peste 40 de metri sub apă el observă cum pestii — fant nemai-înțînîm — întors — întors — sînt trasi ca de o forță nevăzută în sus, bratele aparatului de filmat se încălzesc la maximum, aerul încețează să-i mai vină prin tub și, în sfîrșit, își pierde conștința. De aici încolo, din capitolul al treilea, acțiunea volumului „Ultimul vâl“ capătă din ce în ce mai mult caracterul de senzațional, de fantastic. Trebuie să remarcăm în acest sens pricepera autorului care a știut să asigure cărții sale această caracteristică indispensabilă genului abordat, fără a sparge unitatea acțiunii, fără a încerca cu elemente de prisos. De obicei, pentru a reda atmosfera enigmatică, autori de cărți de aventuri fantastice își învalnuie arbitrar în mister diferite episoade. Se întîmplă de aceea, de multe ori, ca deznădămintul să apară față, neconvincător. Ion Hobană a evitat acest lucru de cele mai multe ori cu merite reale.

Trebuie spus, însă, că autorul și-a îndreptat prea mult atenția în direcția construcției tehnice, negliind uneri nepermiss de mult celelalte laturi ale povestirii. De pildă, nu totîntregul să ai o individualitate pregnantă (Comandantul, Profesorul), nu întodeauna sînt puși în situații revelatoare. Eroul său de frunte, tânărul scafandru, la sosirea pe vasul „Marea Neagră“, rămîne pentru o bună bucată de timp în afara mersului acțiunii, ceea ce prejudecă individualizării sale.

Faptele eroilor din „Ultimul vâl“, mobilurile acțiunilor lor capătă de cele mai multe ori riguroase explicații sociale. Trebuie salutat cartea lui Hobană mai ales pentru faptul că a abordat cu succes un gen atît de ceur de tineri cititori și atît de puțin cultivat de scriitorii noștri.

G. Armașu

CĂRTINOI

OV. S. CROHMĂLNICEANU: „Cronici literare“

(Urmare din pag. 1)

menajează puțină unii anume referă în fața operelor pe care le cercetează. Între data aparății cărților discutate și aceea a citorilor conștințate lor se aşează de obicei intervale întinse de timp. Criticul are de judecat mai des recursuri și mai rar procepe în primă instanță. Și, de asemenea, cum îl sode bine criticul urmei revistei noastre, cu aparăte înecată și uneri trunatică, lui Ov. S. Crohmălniceanu li place, parcă, mai mult să consacre decît să descopere tale.

Asta nu urea să înșme că autorul cărții de față evită bătăliele literare. Căci fără să-și părăsească cu mult material pentru reflecții teoretice, profitabile, decît atâtea articole ample, de sinteză, care-și propun să dezbăta sistematic „probleme“. Și aceasta, tocmai pentru că Ov. S. Crohmălniceanu e obișnuit să gîndească organe fenomenul literar, redîndu-i judecarea „cu bucată“ a operelor, tratînd scrierile în unitatea lor vie.

Articolele încep mai toate printr-o analiză a conținutului de idei al scrierilor, și printr-o evocare a lumii de probleme a acestora, și se încheie printr-un examen al specificității individuale, criticul întrebîndu-se în ce clip opera se acordă cu formula personalității care o zămislise. În rezultatul unui ungiert artistic. Ov. S. Crohmălniceanu știe să mobilizeze rezervele unei sensibilități fine și un ochi de cititor sagac. Citădată însă, cum se întîmplă cînd se analizează romanul „Pasărea Iururi“ sau volumul de versuri „Mărul de lîngă drum“, descrierea e prea lungă și nu îndeează de sezanță, alunecînd spre o altură verbișoasă. Criticului îi convine comentariul sîrșit și mai direct analitic. Lungul articol descriptiv, de felul acelor pe care n-l le-a lăsat Belinski, compoartă o anume răsponie patetică, care n-î pierde totdauna pe Ov. S. Crohmălniceanu. În asemenea împrejurări, criticul pare că plătete tribut unei mède, obligatoriu în urmă cu altă via, aceea a articolului de dimensiuni excesive. Cine a scris o lucrare „Despre originalitate“ și se ocupă stăruitor de stilul individual al scriitorului, nu face rău dacă se gîndește la propria originalitate. Căci în scrisul lui Ov. S. Crohmălniceanu răsună un timbru personal pe care criticul ar greși dacă nu și l-ar prețera.

Dan Hăulică

SZABO GYULA: „Neamul Gondoșilor“

(Urmare din pag. 1)

și cu propriile slabiciuni. Toate sînt pușe în lumină de scriitor prin destinul cătorva personaje bine realizate. Szabo Gyula manifestă o deosebită înclinare pentru analiza marilor probleme de conștință pe care oamenii le trăiesc în zilele noastre. Jar atunci cînd își construiește personajele dînr-o unică perspectivă (vezi Gondas Pal, Szabo Matyas, Gondas Lid) etc.) procedeul nu su-pă.

Doșebit de interesanți sînt însă destinele personajelor, care străbat acum o experiență măduitoare, înăntînd din înfrîngerile și eșecurile suferite drumul cel bun în viață. Miska se lasă orbește trîrit în-o cursă în care însă, sîdul șogolitos, stăndu de dorința nesăbuită de înăvîrșire, de a posedă cît mai mult pă-

Cronica literară AUREL RĂU: „Focurile sacre“

Aurel Rău este un poet al lumii nilor fărîi, al peisajului natural orz industrial. Constructorul socialismului aduce „roze din fluvii și lacuri“. Termodentrala de la Aricești alungă „buba nopții“ cu ropotul ei de săgeți scieteloare: „Și-ntr-o năvălă albă dînr-o dală fîșină — ale lumii nore săgeți / Spre mînti, spre cer“. Zidarii, ale căror schite împletesc o broderie de aur, sînt îndemnați să se mîle spre soare, sub garanția că nu vor avea de împărțășit soarta meșterului Manole (motiv frecvent în poezia actuală). Eroii trecutului patriotic și social, strălujii de „neurbur-lata stea“, au o fapăruă lămoasă. Ciclu petrolului, „Focurile sacre“, îl fascinează prin jocul misterios al focurilor subterane, înălțuile în originele constelații terestre: „O, as putea să cau pe timp și cîltes / Află-pasare forme, celebre constelații“. La hidrocentrală de la Bicaz e urmărīt munca de noapte pentru că „scintilele sar și se-mprăștesc roțuiri / Albe ca noaptea brazilor cîrșuți“. Macaralele sanționului gem pe „lata-zul galben de soare“. Tînrului brigadier, soarele în apus îl „pare o lumina ca un sărut pe față“. Înginerul de drumuri „așteap-n soare / Să-l freacășă vîntu de pe creștă“. Lumina Bicazului domăie silibră, lomnării de steu din schitul vecin, Durău, făcînd să se desprîndă din „lunul zugrăvilei, de pîntecșelă sîntu lui Tonitza“. Viitorul, iradiat de lumina socialismului, în forma feerică a unui castel „cu marmuri auzurate / Aprins mîrgăne și argînt strălucitor“. Ștafe-lă pacii, „loră cu albă lumină“, pare de-a li creșle în ploaia de alară: „sau: „Mă voi curăța de toată smoala tre-cutului / Pe-aceste meleaguri din să-nălțate pămîntului“. Sînt sur și înălțate rădăcinile „grădini grave, sîfîrșite încordate în conflictul dintre noi și vechi, în nodul optimismului stupid, ginguror și duloag“. Măilyul lui favorit, al lumini, cristalizază în aspirație către frumusețea orizonturilor vechi, o satisfacție perpetua înălțea ei. Aplauzele cu care el salută munca, mai exact rezultatul muncii, opera, și pricepe înămăntare nu sînt puternice. Încîntarea lăru are exuberanță pe care apelul la lumina ar presupune. Sînt sporărice și netipice exclamații euforice ca: „Sînt mîndru de vîntul spînos, sînt beat de amurgul frumos, / Plîind, / Întăoșez printre crăme“, sau: „Șetea de la creșle în ploaia de alară“, sau: „Mă voi curăța de toată smoala trecutului / Pe-aceste meleaguri din să-nălțate pămîntului“. Sînt sur și înălțate rădăcinile „grădini grave, sîfîrșite încordate în conflictul dintre noi și vechi, în nodul optimismului stupid, ginguror și duloag“. Măilyul lui favorit, al lumini, cristalizază în aspirație către frumusețea orizonturilor vechi, o satisfacție perpetua înălțea ei. Aplauzele cu care el salută munca, mai exact rezultatul muncii, opera, și pricepe înămăntare nu sînt puternice. Încîntarea lăru are exuberanță pe care apelul la lumina ar presupune. Sînt sporărice și netipice exclamații euforice ca: „Sînt mîndru de vîntul spînos, sînt beat de amurgul frumos, / Plîind, / Întăoșez printre crăme“, sau: „Șetea de la creșle în ploaia de alară“, sau: „Mă voi curăța de toată smoala trecutului / Pe-aceste meleaguri din să-nălțate pămîntului“. Sînt sur și înălțate rădăcinile „grădini grave, sîfîrșite încordate în conflictul dintre noi și vechi, în nodul optimismului stupid, ginguror și duloag“. Măilyul lui favorit, al lumini, cristalizază în aspirație către frumusețea orizonturilor vechi, o satisfacție perpetua înălțea ei. Aplauzele cu care el salută munca, mai exact rezultatul muncii, opera, și pricepe înămăntare nu sînt puternice. Încîntarea lăru are exuberanță pe care apelul la lumina ar presupune. Sînt sporărice și netipice exclamații euforice ca: „Sînt mîndru de vîntul spînos, sînt beat de amurgul frumos, / Plîind, / Întăoșez printre crăme“, sau: „Șetea de la creșle în ploaia de alară“, sau: „Mă voi curăța de toată smoala trecutului / Pe-aceste meleaguri din să-nălțate pămîntului“.

entă, să mediteze solemn, pînă la ostentația gestului larg, dominator, asupra timpului măiestros. Aurel Rău scrie care n-î înțînă în cadrelor în ramele spațiului și de care leagă, în fire subțilii, înțelesuri sociale, istorice și de ordin general-filozofic, referențiale la succesele orinduirilor, la contrastul dintre trecutul izon și prezentul ridicat de muncitorii petrolului, în „Focurile sacre“, și de minerii Bicazului în ciclul „Dînr-o nouă călătorie în munții Neamțului“, la durabilitatea edificiului socialist, la rolul creator de perspectivă al constructorului. Totul cu mișcări lente, depletite, Interupte, văsoțoare aș zice, dar apte să reflecte transformările, în punctele lor ascuse, greu perceptibile, din sufletul oamenilor, — al inginerului depășit de propria realizare, al tînrului brigadier care parcă nu știe de ce s-a legat de sanger, dar nu-l poate părăsi — înlocu-irea treptată a pelsului, ori freacășă țării nouă restructurată în focurile zîrilor, în murmurul apelor, în depășirea norior spre arii nelimitate. Ceea ce dă un farmec al necunoscutului lucrurilor cunoscute.

Aici, în dreptul nostru a fost probabil Cornu, Să vechi pe unde Ștefan și Rareș. Dia drumul lor de lupte... Ori răi li și sîtruda lor și satul s-au șters în infinit.

Pe unde-or li mîierii ce-n munte de arăc, darăc scobit? Dar cei care durată arăcui uriaș? Trăiesc? Sînt veseli?

Sau: Tînrul acela-mgîndurat... Care trece absent peste pădure... Ce tînruri tainice să fure?

Împărșind cu Baconsky tendința de a capta ecourile în timp și în spațiu de vreme de acțiunea transformătoare a socialismului asupra naturii și a omului, Aurel Rău îi împart și u-nelne instrumente. Și el, Rău, stă „culcat în iarbă“, aude „un vuet milenar, / Adînc la mii de metri sub mine“, coboară să asculte „înțelepte murmururi ale Bistriței pe treptele fostului palat regal“, iar luna aduce „nopți albe inimii mele / Cea îndrăgostită de toate acestea“. Intervenția subliniată a propriei persoane în cîntecul lumii, lîruă, că seama fărîi, a universului, se populăza pentru sine, sporirea proporțiilor obișnuite spre evidențierea grandioasă, utilizarea epitetelor mărețelor („Ce maiesos peste Bicaz sumările fabricii de ciment.“) sînt identifica-torii în poezia lui A. Rău. Lăși că a-ceste influențe obișnesc nu numai din Baconsky, ci și din Geo Bogza pe care Rău îl citează într-un molto al ciclului său petrolifer. Prezența lor nu este însă nici scilicitor și nici de pus pe seama Vanității mulpositoare a conducătorului revistei „Steaua“ cum procedăază Dan Costă. Criticul, într-un articol din „Viața românească“ nr. 6, intitulat, „Despre epica eroului liric și... modestie“, considera că formulele hiperbolice ale lui Baconsky gen „împur mare al vîșelor de aur“, sau „mare primăvară care vine“, „tăina mării melodii a oamenilor a-cestor zile“ etc. sînt „alturi de tot ce e și exprimate pompoasă și pretențioasă... formă de manifestare a unui morz epic, cocșșă unei malfortnării spirituale“. Minat pară de resentiment, în orice caz de porniri subiective, Dan Costă amesteca mai departe fudăcata aceasta de fîl clinic cu procesul de intenții, țagădund poetului „tara“ dreptul de a se închipui paratrăznetul poporului său într-o poezie care, de alfel, o recunoaște și Costă, aparține „unui poet neobișnuit“, „Paratrăznetul e la urma urmei — un accesoriu aproape nebagat în seamă, dar eei care aspiră să-și compare meritele proprii cu u-nica însușire — redutabilă — a modestului mecanism și cu atît mai mult

cei care se scotocesc de acum chiar paratrăznete spirituale în acțiune își asumă o gravă răspundere în fața cititorilor care obișnuiesc să judece după fapte, nu după sonoritatea vorbelor... Imaginația folosită de poet („Spre fulgere dughane cu brațele-amîndouă, stau ca un paratrăznet pe marle clădirii“), în cel mai bun caz pseudomodestilor, situate la polul opus, sînt ipocrite“. (pag. 211 op. cit.). De ce dacă paratrăznetul e un „mecanism modest“, la Baconsky devine un simbol al unei trufii monstroase. de ce versurile poetilor trebuie să fie confruntate cu faptele lor (faptele poetilor sînt doar versurile lor!) și de ce modestia sau mindria în artă sînt a priori simptome ale ipocriziei? Am avut prielile să combatem conștința de la dîntre orgoliu artistic și cel personal, dîntre criteriul estetic și cel moral, vîzută, acesta din urmă, simplist. Am arătat că ambele întîlțiri sînt egal de îndreptățite, în principiu. De ce compatibile cu realismul scilicet și că ele nu ne pot irita dacă dacă devin abuzive, stereotype, sau, în cazul dat, al „autorecomandării“, decit dacă trădează individualism, dezacord cu voiața colectivă. În articolul „Dialog despre poezie“ atrăgem atenția lui Baconsky asupra tendințelor manieriste care-l pîndește. Cred că un viclu estetic, dacă este, nu-l pot am laca decit cu argumente estetice.

Intorcîndu-ne la Rău, observația sim-lilară care nu s-a impus și nouă, a luat în gura conștință a lui Dan Costă o amploare nejustificată. Fostul critic clujan vorbește de „vāsălitătea“ lui Rău față de Baconsky. Hiper-trofizarea estetică a eului și implicit prestigiul lui Baconsky a lăsat însă urme tot mai slabe și, mai importante, n-au alterat temperamentul poetului nostru, iar orientarea celui dintîi către semnificațiile eterne și universale ale noilor așezări a constituit un îndemnul pentru o voce de care poate, alfel, Rău singur nu ar fi putut conștința. Cine citește ciclul „Dînr-o nouă călătorie în munții Neamțului“ și are în minte versurile ulterioare publicate de autorul lor în revista clujană, își dă seama că Rău se desprîndă de sub întruiri! Aș spune chiar că mergînd pe același drum cu

Baconsky, direcția sa este opusă. Baconsky își denunță la tot pasul prezența, pe cînd Rău inclină să o dizolve, să-și resoară eul în impresiile legerate de oameni, de istorie, de elemente. Glasul lui Baconsky răsună în atmosferă, multiplicat, vocea lui Rău are surdine, se estompează. Cînd și-o umflă, efectul e teatral și ușor ridicol: („La Operă ce splendid montare! Rusalka! Traviata!“). Notația pe care o cultivă în ultima vreme, alcătuită de două elemente, de istorie și de elemente, Glasul lui Baconsky răsună în atmosferă, multiplicat, vocea lui Rău are surdine, se estompează. Cînd și-o umflă, efectul e teatral și ușor ridicol: („La Operă ce splendid montare! Rusalka! Traviata!“). Notația pe care o cultivă în ultima vreme, alcătuită de două elemente, de istorie și de elemente, Glasul lui Baconsky răsună în atmosferă, multiplicat, vocea lui Rău are surdine, se estompează. Cînd și-o umflă, efectul e teatral și ușor ridicol: („La Operă ce splendid montare! Rusalka! Traviata!“). Notația pe care o cultivă în ultima vreme, alcătuită de două elemente, de istorie și de elemente, Glasul lui Baconsky răsună în atmosferă, multiplicat, vocea lui Rău are surdine, se estompează. Cînd și-o umflă, efectul e teatral și ușor ridicol: („La Operă ce splendid montare! Rusalka! Traviata!“). Notația pe care o cultivă în ultima vreme, alcătuită de două elemente, de istorie și de elemente, Glasul lui Baconsky răsună în atmosferă, multiplicat, vocea lui Rău are surdine, se estompează. Cînd și-o umflă, efectul e teatral și ușor ridicol: („La Operă ce splendid montare! Rusalka! Traviata!“). Notația pe care o cultivă în ultima vreme, alcătuită de două elemente, de istorie și de elemente, Glasul lui Baconsky răsună în atmosferă, multiplicat, vocea lui Rău are surdine, se estompează. Cînd și-o umflă, efectul e teatral și ușor ridicol: („La Operă ce splendid montare! Rusalka! Traviata!“). Notația pe care o cultivă în ultima vreme, alcătuită de două elemente, de istorie și de elemente, Glasul lui Baconsky răsună în atmosferă, multiplicat, vocea lui Rău are surdine, se estompează. Cînd și-o umflă, efectul e teatral și ușor ridicol: („La Operă ce splendid montare! Rusalka! Traviata!“). Notația pe care o cultivă în ultima vreme, alcătuită de două elemente, de istorie și de elemente, Glasul lui Baconsky răsună în atmosferă, multiplicat, vocea lui Rău are surdine, se estompează. Cînd și-o umflă, efectul e teatral și ușor ridicol: („La Operă ce splendid montare! Rusalka! Traviata!“). Notația pe care o cultivă în ultima vreme, alcătuită de două elemente, de istorie și de elemente, Glasul lui Baconsky răsună în atmosferă, multiplicat, vocea lui Rău are surdine, se estompează. Cînd și-o umflă, efectul e teatral și ușor ridicol: („La Operă ce splendid montare! Rusalka! Traviata!“). Notația pe care o cultivă în ultima vreme, alcătuită de două elemente, de istorie și de elemente, Glasul lui Baconsky răsună în atmosferă, multiplicat, vocea lui Rău are surdine, se estompează. Cînd și-o umflă, efectul e teatral și ușor ridicol: („La Operă ce splendid montare! Rusalka! Traviata!“). Notația pe care o cultivă în ultima vreme, alcătuită de două elemente, de istorie și de elemente, Glasul lui Baconsky răsună în atmosferă, multiplicat, vocea lui Rău are surdine, se estompează. Cînd și-o umflă, efectul e teatral și ușor ridicol: („La Operă ce splendid montare! Rusalka! Traviata!“). Notația pe care o cultivă în ultima vreme, alcătuită de două elemente, de istorie și de elemente, Glasul lui Baconsky răsună în atmosferă, multiplicat, vocea lui Rău are surdine, se estompează. Cînd și-o umflă, efectul e teatral și ușor ridicol: („La Operă ce splendid montare! Rusalka! Traviata!“). Notația pe care o cultivă în ultima vreme, alcătuită de două elemente, de istorie și de elemente, Glasul lui Baconsky răsună în atmosferă, multiplicat, vocea lui Rău are surdine, se estompează. Cînd și-o umflă, efectul e teatral și ușor ridicol: („La Operă ce splendid montare! Rusalka! Traviata!“). Notația pe care o cultivă în ultima vreme, alcătuită de două elemente, de istorie și de elemente, Glasul lui Baconsky răsună în atmosferă, multiplicat, vocea lui Rău are surdine, se estompează. Cînd și-o umflă, efectul e teatral și ușor ridicol: („La Operă ce splendid montare! Rusalka! Traviata!“). Notația pe care o cultivă în ultima vreme, alcătuită de două elemente, de istorie și de elemente, Glasul lui Baconsky răsună în atmosferă, multiplicat, vocea lui Rău are surdine, se estompează. Cînd și-o umflă, efectul e teatral și ușor ridicol: („La Operă ce splendid montare! Rusalka! Traviata!“). Notația pe care o cultivă în ultima vreme, alcătuită de două elemente, de istorie și de elemente, Glasul lui Baconsky răsună în atmosferă, multiplicat, vocea lui Rău are surdine, se estompează. Cînd și-o umflă, efectul e teatral și ușor ridicol: („La Operă ce splendid montare! Rusalka! Traviata!“). Notația pe care o cultivă în ultima vreme, alcătuită de două elemente, de istorie și de elemente, Glasul lui Baconsky răsună în atmosferă, multiplicat, vocea lui Rău are surdine, se estompează. Cînd și-o umflă, efectul e teatral și ușor ridicol: („La Operă ce splendid montare! Rusalka! Traviata!“). Notația pe care o cultivă în ultima vreme, alcătuită de două elemente, de istorie și de elemente, Glasul lui Baconsky răsună în atmosferă, multiplicat, vocea lui Rău are surdine, se estompează. Cînd și-o umflă, efectul e teatral și ușor ridicol: („La Operă ce splendid montare! Rusalka! Traviata!“). Notația pe care o cultivă în ultima vreme, alcătuită de două elemente, de

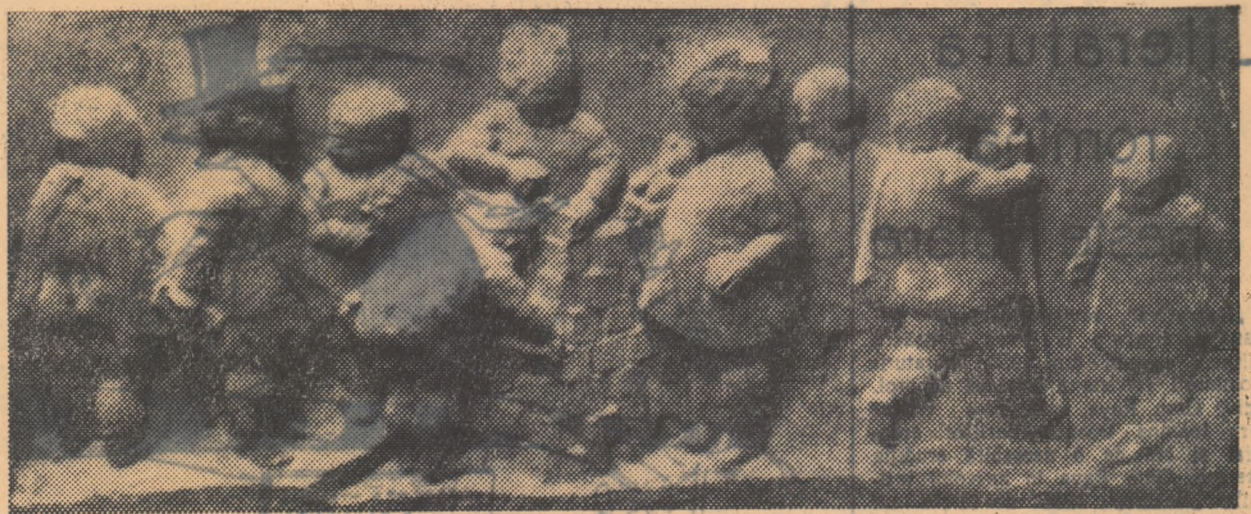
Pe marginea romanului „Eroica“

CEASUL RĂSPUNDERII

IV
A dispărut stăpânul înfricoșătoare din Căminul Domului...

cei care le arată cum va trebui să-și lăseze lumea „după“...

și ocupa zona renană. Tunurile atomice se instalează în vecinătatea Münchenului...

DORU POPOVICI

„Glozet“

Realismul socialist și unele întrebări ale vremii noastre

Realismul socialist, ca direcție inovatoare în artă (nu direcție pe care o dă cineva...

Realismul socialist nu are nevoie de un certificat de existență. Se poate afirma că principii care s-au bazat...

Se învânte adunările în legătură cu poziția realismului socialist față de lirica erotică...

Dacă cineva ar pretinde că definește formula magică a unor creații perfecte...

prețului ridicării unui bust în bronz al poetului la Sibleia...

Șerban Cioculescu
1) București, Imprimeria lui Ferdinand...

Cred că nu e loc în lume unde omul să apară pină la capăt...

Pe un Giurgea afirmația „Reșii slat mai tari“ îl face să vadă roșu...

„Aș fi vrut să trăiesc și să mă înlocuiesc acum numai pentru a dovedi oamenilor că a cîntec de vioară...

„Aș fi vrut să trăiesc și să mă înlocuiesc acum numai pentru a dovedi oamenilor că a cîntec de vioară...“

„Aș fi vrut să trăiesc și să mă înlocuiesc acum numai pentru a dovedi oamenilor că a cîntec de vioară...“

„Aș fi vrut să trăiesc și să mă înlocuiesc acum numai pentru a dovedi oamenilor că a cîntec de vioară...“

„Aș fi vrut să trăiesc și să mă înlocuiesc acum numai pentru a dovedi oamenilor că a cîntec de vioară...“

„Aș fi vrut să trăiesc și să mă înlocuiesc acum numai pentru a dovedi oamenilor că a cîntec de vioară...“

„Aș fi vrut să trăiesc și să mă înlocuiesc acum numai pentru a dovedi oamenilor că a cîntec de vioară...“

„Aș fi vrut să trăiesc și să mă înlocuiesc acum numai pentru a dovedi oamenilor că a cîntec de vioară...“

„Aș fi vrut să trăiesc și să mă înlocuiesc acum numai pentru a dovedi oamenilor că a cîntec de vioară...“

„Aș fi vrut să trăiesc și să mă înlocuiesc acum numai pentru a dovedi oamenilor că a cîntec de vioară...“

„Aș fi vrut să trăiesc și să mă înlocuiesc acum numai pentru a dovedi oamenilor că a cîntec de vioară...“

„Aș fi vrut să trăiesc și să mă înlocuiesc acum numai pentru a dovedi oamenilor că a cîntec de vioară...“

„Aș fi vrut să trăiesc și să mă înlocuiesc acum numai pentru a dovedi oamenilor că a cîntec de vioară...“

„Aș fi vrut să trăiesc și să mă înlocuiesc acum numai pentru a dovedi oamenilor că a cîntec de vioară...“

„Aș fi vrut să trăiesc și să mă înlocuiesc acum numai pentru a dovedi oamenilor că a cîntec de vioară...“

„Aș fi vrut să trăiesc și să mă înlocuiesc acum numai pentru a dovedi oamenilor că a cîntec de vioară...“

„Aș fi vrut să trăiesc și să mă înlocuiesc acum numai pentru a dovedi oamenilor că a cîntec de vioară...“

„Aș fi vrut să trăiesc și să mă înlocuiesc acum numai pentru a dovedi oamenilor că a cîntec de vioară...“

„Aș fi vrut să trăiesc și să mă înlocuiesc acum numai pentru a dovedi oamenilor că a cîntec de vioară...“

„Aș fi vrut să trăiesc și să mă înlocuiesc acum numai pentru a dovedi oamenilor că a cîntec de vioară...“

„Aș fi vrut să trăiesc și să mă înlocuiesc acum numai pentru a dovedi oamenilor că a cîntec de vioară...“

„Aș fi vrut să trăiesc și să mă înlocuiesc acum numai pentru a dovedi oamenilor că a cîntec de vioară...“

„Aș fi vrut să trăiesc și să mă înlocuiesc acum numai pentru a dovedi oamenilor că a cîntec de vioară...“

„Aș fi vrut să trăiesc și să mă înlocuiesc acum numai pentru a dovedi oamenilor că a cîntec de vioară...“

„Aș fi vrut să trăiesc și să mă înlocuiesc acum numai pentru a dovedi oamenilor că a cîntec de vioară...“

„Aș fi vrut să trăiesc și să mă înlocuiesc acum numai pentru a dovedi oamenilor că a cîntec de vioară...“

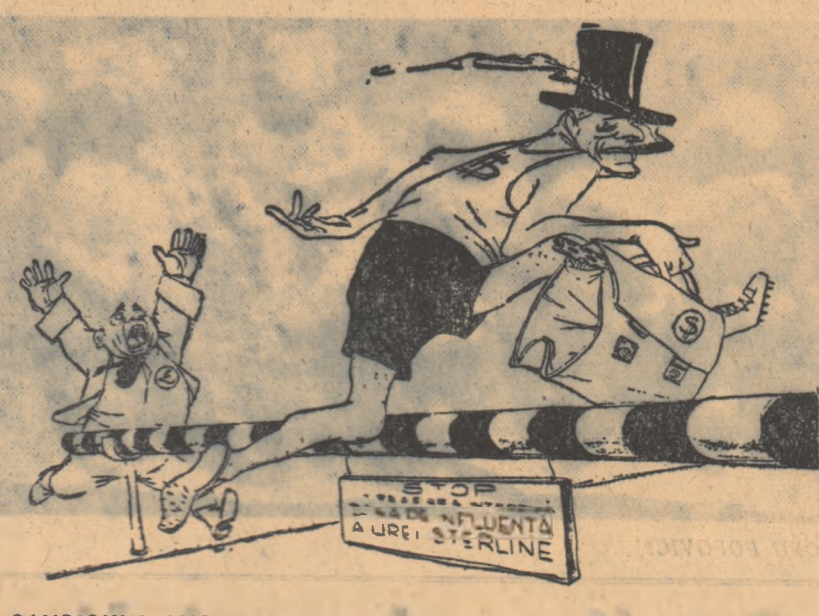
„Aș fi vrut să trăiesc și să mă înlocuiesc acum numai pentru a dovedi oamenilor că a cîntec de vioară...“

„Aș fi vrut să trăiesc și să mă înlocuiesc acum numai pentru a dovedi oamenilor că a cîntec de vioară...“

La centenarul morții lui ALEXANDRU ȘIHLEANU
Un spirit glumet și sarcastic, o imaginație aprinsă și o producție inepunabilă...

Literatura română peste hotare

"Narrativa", revista literară italiacă care apare la Roma, consacra ultimul număr, din 1956, literaturii române...

CAMPIONUL AMERICAN LA OBSTACOLE Desen de GIK DAMADIAN

CICLUL ROMANULUI FRANCEZ

...sunt sau, mai precis, ar fi foarte mult să fie, prozele scrise de avangarda...

Interesul revistei străine pentru manifestările literare românești vădește dorința de cunoaștere și de apropiere între poporul italian și român.

ANA JOACHIM
In editura "Unione tipografica" din Torino a apărut în colecția "Marii scriitori străini" traducerea basmelor lui Ion Creangă...

Numărul din decembrie 1956 al revistei "Stifca rosie" din orașul Ciunkin, a publicat traducerea în limba chineză a poeziei "Mierla lui Ilie Pînțilă" de Veronica Porumbacu.

Revista iugoslavă "Republica", ce apare la Zagreb, a închinat poeziei românești două pagini în nr. 6...

În revista "Belgique-Romanie" au apărut de curând traduceri din versurile poezilor români: Vasile Alecsandri, Mihai Eminescu, Tudor Arghezi...

Nr. 2 al revistei sovietice "Inostranăia literatura" publică în continuare traducerea romanului lui Petru Dumitriu, "Pasărea furtunii"...

par-amplificate și scintilante conviziuni... Slava domnului că, de la venerabilul Roger Martin du Gard până la combativul Pierre Gamarra...

După bătăliile Robbe-Grillet, universul "romaneului tradițional" - roman care amănunțit apăsător ucră amănunțit personaj - par mai avea acum absolut nimic comun cu viața reală...

După felul de furibundă "mașă mobilă" sarrautic rătăcit, edulcioloză - ce adică strălucit - de cei doi mari scriitori condamnați...

Curajul de a spune adevărul

Scritorul olandez T. de Vries, autorul unui roman român inspirat din viața lui Karl Marx...

Recent a apărut la Kiev în editura "Selski pisatel" romanul "Desculți" de Zaharia Stancu...

În cursul acestei luni romanul "Desculți" apare la New Delhi tradus în limba urdu de Mahomed Jalaluddin în editura "Mohamed Yusuf"...

Revista iugoslavă "Republica", ce apare la Zagreb, a închinat poeziei românești două pagini în nr. 6...

O CARTE RATATĂ

Patrulzele de ani de prietenie cu Bernard Shaw îl califică, în mod incontestabil, pe dramaturgul irlandez...

În 1471 și până în 1807 dezvoltarea politică, socială și economică a Coastei de Aur a fost determinată de mai mulți factori...

Memorie și conștiințozitate

N-am de gând să apr "profundizată" unui articol de trei pagini de mână...

Conceptia lui E. M. ar fi prea depășită. Dar poezia e "sociologism vulgar"...

Conceptia lui E. M. ar fi prea depășită. Dar poezia e "sociologism vulgar"...

Conceptia lui E. M. ar fi prea depășită. Dar poezia e "sociologism vulgar"...

O privire asupra Coastei de Aur

In ziua de 6 martie a fost proclamată independența statului Ghana. Cu acest prilej, publicăm câteva extrase din articolul "O privire asupra Coastei de Aur"...

Coasta de Aur este, ca entitate geografică cu frontiere foarte delimitate, de origine foarte recentă. Până în urmă cu câteva secole, pe teritoriul care astăzi constituie Coasta de Aur...

În 1471 și până în 1807 dezvoltarea politică, socială și economică a Coastei de Aur a fost determinată de mai mulți factori...

Să amănăm acum o privire asupra transformărilor constituționale, privind guvernământul central. În 1937 Coasta de Aur avea un consiliu executiv format din 4 funcționari...

Conceptia lui E. M. ar fi prea depășită. Dar poezia e "sociologism vulgar"...

Conceptia lui E. M. ar fi prea depășită. Dar poezia e "sociologism vulgar"...

Conceptia lui E. M. ar fi prea depășită. Dar poezia e "sociologism vulgar"...

Conceptia lui E. M. ar fi prea depășită. Dar poezia e "sociologism vulgar"...

PROZA VEREI INBER

Cel pasionează îndeosebi de cititor opera literară? Uneori poate concepția originală de viață, frântura de experiență umană...

Conceptia lui E. M. ar fi prea depășită. Dar poezia e "sociologism vulgar"...

Conceptia lui E. M. ar fi prea depășită. Dar poezia e "sociologism vulgar"...

Conceptia lui E. M. ar fi prea depășită. Dar poezia e "sociologism vulgar"...

Conceptia lui E. M. ar fi prea depășită. Dar poezia e "sociologism vulgar"...

Conceptia lui E. M. ar fi prea depășită. Dar poezia e "sociologism vulgar"...

Conceptia lui E. M. ar fi prea depășită. Dar poezia e "sociologism vulgar"...

PROZA VEREI INBER

Conceptia lui E. M. ar fi prea depășită. Dar poezia e "sociologism vulgar"...

Conceptia lui E. M. ar fi prea depășită. Dar poezia e "sociologism vulgar"...

Conceptia lui E. M. ar fi prea depășită. Dar poezia e "sociologism vulgar"...

Conceptia lui E. M. ar fi prea depășită. Dar poezia e "sociologism vulgar"...

Conceptia lui E. M. ar fi prea depășită. Dar poezia e "sociologism vulgar"...

Conceptia lui E. M. ar fi prea depășită. Dar poezia e "sociologism vulgar"...

Conceptia lui E. M. ar fi prea depășită. Dar poezia e "sociologism vulgar"...

PROZA VEREI INBER

Conceptia lui E. M. ar fi prea depășită. Dar poezia e "sociologism vulgar"...

Conceptia lui E. M. ar fi prea depășită. Dar poezia e "sociologism vulgar"...

Conceptia lui E. M. ar fi prea depășită. Dar poezia e "sociologism vulgar"...

Conceptia lui E. M. ar fi prea depășită. Dar poezia e "sociologism vulgar"...

Conceptia lui E. M. ar fi prea depășită. Dar poezia e "sociologism vulgar"...

Conceptia lui E. M. ar fi prea depășită. Dar poezia e "sociologism vulgar"...

Conceptia lui E. M. ar fi prea depășită. Dar poezia e "sociologism vulgar"...

Memorie și conștiințozitate

N-am de gând să apr "profundizată" unui articol de trei pagini de mână...

Conceptia lui E. M. ar fi prea depășită. Dar poezia e "sociologism vulgar"...

Conceptia lui E. M. ar fi prea depășită. Dar poezia e "sociologism vulgar"...

NOTIPE COMENTARI

Conceptia lui E. M. ar fi prea depășită. Dar poezia e "sociologism vulgar"...

Conceptia lui E. M. ar fi prea depășită. Dar poezia e "sociologism vulgar"...

Conceptia lui E. M. ar fi prea depășită. Dar poezia e "sociologism vulgar"...

NOTIPE COMENTARI

Conceptia lui E. M. ar fi prea depășită. Dar poezia e "sociologism vulgar"...

Conceptia lui E. M. ar fi prea depășită. Dar poezia e "sociologism vulgar"...

Conceptia lui E. M. ar fi prea depășită. Dar poezia e "sociologism vulgar"...

NOTIPE COMENTARI

Conceptia lui E. M. ar fi prea depășită. Dar poezia e "sociologism vulgar"...

Conceptia lui E. M. ar fi prea depășită. Dar poezia e "sociologism vulgar"...

Conceptia lui E. M. ar fi prea depășită. Dar poezia e "sociologism vulgar"...